

DÜŠEVNI LIST

Dr. žensko učiteljišče
Simon Milač, profesor
Maribor

Mêsečne verske novine.

Vu iméni prêkmurske evang. šinjorije reditel
i vödvávník: FLISÁR JÁNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morejo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplačilo

gorivzeme vsáki evang. dühovnik i vučitel.

On želê . . .

Pisao: HÁRI LIPÓT ev. dühovnik.

„Ne stante prôti hüdomi, ali hüdo za hüdo ne plačujte“. Bole trpi pregánjanje, ogrizávanje, samo ti ne spravi nikomi žalosti. Bôg od svoje decé trplivost, krotkost, odpústiti znajôčo dobrôto želê i čáka. Ono popústêčo lübézen, štero je sam Jezuš Kristuš pokázao prôti tistim, šteri so nje-ga bantüvali rekôči: „Či sam pa dobro gucao, ka me biješ? Sam z svojov rokôv nigdár ne správlaj zadoščenja, za lagvo nigdár ne pláčaj z lagvim. Bôg je sodec, v njegovoj rôki je sôd, počákaj záto na njegov sôd, ár On ednôk príde sôdit žive i mrtve, te hüde kaštigat, te dobre pa lô-nat. Gospodin Bôg tebé vsigdár tô prosi, naj bodeš prottrplivi, krotek i v tvojem srd-ci naj vsigdár lübézen kralüje. Z ednov rečjöv Kristuš, tvoj lübléni Odküpitel tô želê od tébe, naj znáš svojim neprijátelom odpústiti vso njihovo hüdübo, z šterov so te zbantüvali.

Ali mí lüdjé pa na vse tô z nevernim srdcom tô právimo: „Oh kak daleč smo mí ešče od toga, da bi vsi lüdjé etak znali i ščéli činiti i delati. Ali ne bodimo neverni Tomážje, ne mislimo, da je tô samo sên, da bi k tomi deli angelje bili potrební. Ne pravmo tô, da je našim neprijátelom nemogôče odpústiti, ár so nás pre-več zbantüvali, nego vsi molimo za tô, da naj cêli svêt postáne krotek, pottrplivi,

lübéznivi prôti bližnjim svojim, ár tô želê od nás, kak od svoje zemelske decé sam Jezuš, sam Gospodin Bôg.

Gospon Jezuš Kristuš, včini z nás nôve lüdí, naj tvoj národ postánemo i tak naj po tvojoj völi známo živet i delati!

Blagoslovi, Gospodne,
Poti moje vugodne,
Gda mojga bližnjega
Tak šetüjem lübiti,
Da sem gotov slüžiti
Sreči i blájženstvi njega.

Či me što v potrebôči
Obercé cagajôči;
Nedáj mi pítati,
Ka za nájem vzéti mam.
Blážen sem, či tebé znam
V lübézni nasledüvati.

Jeli si se zbüdo Tí?

(Efez. 5, 14.)

Nájlepši mêsec leta se je z svojov cêlov krasotov notripoklono ino nam je prinesao novo vüpanje ino novi žitek. — Vsepovsédik ví-dimo ednoga novoga žitka gibanje. — Po dügom zimskom spánji té nárave, po dügom ve-trovnom ino deždževnom sprotoléšnjem vrémení so se nam na zádne lépi, suncapuni dnévi po-kázali. — Radost nás obvzeme na pogléd té náravne lepôte. — Vse se je obüdilo z svojga dü-goga sna: trávniki se zelenijo, kak tüdi njive; drev-je pogánja listje ino je okrašeno z cvetjem; fi-

čice pod rébov se veselijo spevajoče svoje, v zimskom spánji že skoro pozáblene pesmi; ja vsákše stvorjenje se veseli ino vživa z radostjov tó lepoto na nôvo obüdjene narave.

Kak pa stojimo mi, moji drági kršćanje, z našim zbüdjenjem? — Jeli smo se mi že obü dili z tak dugo trpéčega gréšného sna? Jeli se léko veselimo tüdi mi, kak ta naráva vu svojoj nôvoj obléki, kak tó neno stvorjenje vu toj na nôvo obüdjenoj z vsemi lepôtami okrašenoj narávi? — Jeli smo spoznali mi tisto močno obüdjajóčo silo, štera nás je mogóča z našega spánja obüditi, šteroj so nikše zádive né premočne, štere bi ona né odstraniti mogóča bila?

Zbüdi se, ki spišl tak opomina ino k coj kriči Pavel apoštol gmajni Efezanskoj. On je nadígáva k nôvomi žitki, k žitki šteri se naj v tistoj kmičnoj poganskoj drželi svéti, kak eden v temnom hrámi vužgáni posvét Boš mogóče pravo Tí: tó se méne ne tiče. — O ně, drági kršćenik, té g'ás tebi dosta bole k coj kriči ino te ráta, kak tistim, k šterim je pisani; ti se moreš obüdi z tvojsa gréšného spanjá vöpriti z knice vu svekloščo, štera ti pokáže tvoje falinge, štere te ne püstijo do tistoga čia, za šteroga volo si ti pozváni.

Premisli ino spoznaj, da tak kak si, nemreš viditi králestva Božega ino tálnik biditi tiste velke öročine, štero je Gospöd tistim prípravo, šteri njegovo rěč pos'úšajo, varjejo v ednom

čistom srcè, njega lübijjo, ga z cèlov düšov molijo ino samo njemi živéjo. (Jan. III. 3-6; I. Kor. II. 9.)

Konec napravmo záto z tém zamázanim dosedášnim žitkom; dolisléčimo gvant stároga človeka, ino obléčimo se z tém nôvim, v ágne-covoj krvi zapránim gvantom!

Hodoške evang. gmajne hištorija.

(Pisao HEINER GÉZA dühovnik.)

V-1517-ga leta oktöbra 31-ga dnéva na Wittenberg-grádške cèrkvi dveri prebiti 95 dják klepáča glás je ně samo vu reformácie v Nemškom orsági, nego tüdi vu vékšem-ménšem táli v cèle Europe orsága j tak tüdi vu našoj krajini, v-Prékurja zemli čüti. Poprök 1520-to leto držimo za ono vrémen, gda je evangeličansko i katholičansko vadlúvanje popolnoma razloženo i že v-1521. i 1525. létaj držáni vogrski orsački gjülš je trdno právdo prinesao, póleg štere so Luthera naslednici, kak jeretniki na gláv i vrédnosti vkrajvzélje i ešče na grmadaj žežgánje bíl osodjeni.

Náimre vu záhodnom Vogrskomorsági, v-tak zvánoj Prekdünaja krajini živóči stančarje, kak nemškoga orsága bližiši mejáške i sósedje, so evangelioma svekloščo li hitro prerazmeli i vu srdcá vzéi.

Okóli 1540 ga leta so i v-našoj krajini

Vören notri do smrti.

Edna hñgenotska hištorija od W. Curtiusa.
(Poslovenčo: SILVÁNUS.)

III.

Na dvá dni sledi toga péka žena, pri kom je Brousson skrítí bio, z váraša domó prišla, ár je na pláci bila, kaj bi s za kühnjó potrebne reči zpokúpila. Prestrašena je stópila vu hišo i kak je možá zaglédnola je precí zakričala:

„André, mi smo zgübleni!“

„Suzána ne boj nóra!“ odgovori njé mõž, „nišče nam nika ne dene.“

„André, ti boš zé vido, kaj se z nama zgodí,“ javka ona, „Matješ náje v nesrečo súno.“

„Ali povej že dönok, ka se je zgodilo ka si vu tákšoj cáglosti?“ erčé zdaj že te pék ömurno i premišleno.

„Ka se je zgodilo?“ erčè ona, právijo, ka herceg Noailles se z smrtjov prti na one, ki so te pregánjene pobégnjence skrili. Ti boš vido André, ka mo mi mréti mogli!“ Ta žena se začne na glás jökati i roké tréti.

„Ah, tak daleč je ešče nej!“ erčé te pék, ki se je med tém malo vküperpöbro, naj malo bole batrivno vövidi, kak pa je vu istini bio. „Pri nama nišče nede isko.“

„Jas znam,“ jöče nadale ta žena, „vi možki vse tak za lehko vzemete. Matjaš rávno tak déla. Ali samo čakaj, naj dragónari k-nam pridejo, bodeš že vido.“

„Dragoneri pridejo k nam?“ pita zdaj že prestrašeno te mõž.

„Sploj zagvüšno. Herceg je zapoved vödao, ka od hiše do hiše se more iskatí, dokeč te pobégnjene nájdejo.“

„Ali je tó istina?“

„Jas sam na pláci od dosta lüdi tó čüla, i naša katoličanska sóseda, štera na pláci sád odáva, štera nás proteštante nemre trpeti; kak sam na pláci mimo njé šla me je špotávajöč oberkla i je právla: Tak, gospá sóseda, jas vam srečo želem, gda dragónari k vam pridejo. Što zná či pri vas kaj ne nájdejo. Mi mámo öči i vüha!“

„Tak je právla Gabriella?“ pita te pék, zdaj že sploj blédi postánjeni.

evang. gmajne nastanole. V-Šárvári Sylvester Jánoš, v-Dolnjoj Lendavi pa Kulcsár György dŰhovnika sta vu evangelioma dŰhi predgala i sirila evangelioma štampe med vernikmi.

Ka pri nás, na Hodoši, vu šterom leti se je začnole reformácie návuka včenjé, gda je grŰntana naša gmajna? na tŰ, žalostno, pismeni dokumentumov nemamo. Prepravile, zničile so je z-držávnov oblástjov nŰve vernike pregánjajŰče rimskokatholičanske parŰchije. PŰleg gorioστά njenoga spŰmenka so tŰ pismeni dokumentje v-krčiško plébánijo odnešeni, gde so pri nesreči pogorénoga farofa zgoreli. Nadale se ešče tak gučí, ka je tŰ dokumente kath. cŰrkevna oblást vkŰpdála spobrati i vu KŰsečkom káptalána písmárnici je varje, gde so od proteštánušov v-nepribližanom mesti skriti.

Pri vsem tom je pa gvŰšno, ka je že vu reformácie stotine slednjoj štrtinki, tak zváni cŰli „Űrség“ i tak tŰdi naš kraj vu velikoj večini od katholičanske cŰrкви odstŰpo. Na vse kraje so cvetŰče evangeličanske i reformátuške (kalavinske) gmajne nastanole i tak na Hodoši tŰdi, gde je ešče pred 40 timi létmi v-podrtini goristojŰča rim. katholičanska cŰrkev, tŰdi nŰvoga vadlŰvánja vernikov lasnost postála.

Tá zdávnja cŰrkev je v-1236 tom leti bila zidana i rávno záto je njé razmetanje za starine volo velka škoda. Vu II ga Ferdinánda kralŰvanja vrŰmeni je vzéta vkraj od evangeličánov, ali

pod III-ga Ferdinánda kralŰvanjem v-1647. na orsačkoga gŰlŰša zravnanje je z králevskim napiskom i zrendelŰvanjem v-1648. leti juniuša 10 ga nazádána, šteri se je nasledŰvajŰč gláso: „Po katholičánaj vkrávezéta hodoška, sv. Petra, Velka-Rákoška i Krčiška cŰrkev se proteštánušom nazá májo dati“.

VsegavŰč bi z preciznov gvŰšnostjŰv interesántno bilŰ, či bi státno znali, gda so se pŰleg Luthera i Kálvina reformácie tevi dvŰ cŰrкви edna od te drŰge v-1598 leti končno odlŰčile, k-šteroj se je držála hodoška gmajna?

ZagvŰšno, kak v-drŰgi mŰstaj, tak tŰdi vu „Űršégi“, se je prvle Luthera návuk razšŰro i li sledi, kak se je Švicarska reformácia záčala širiti, so se posebne gmajne pri záčetki lŰčjenja k-ednoj, ali k drŰgjoj materi cŰrкви prikapčile. Redovno vsáka pŰleg dŰhovnika mišlŰnja i nágiba.

Tak je vu záčetki Luthera nasledŰvajŰči cŰli „Űršég“ vu vékšem táli Kálvina verník pŰstao. Ali slovenski stančarje so k-Lutheri ostali verni. Hodoška gmajna, kak med „Űršégom“ i slovenmi bodŰča fara, se je gde esi, gde k-Kálvina cŰrкви pridŰžila. Vu reformácie prvoj stotini je nevtajeno Luthera nasledŰvala, ali pri tevi dvŰ cŰrкви lŰčjenji, kak se vidi, se je k-Kálvina včenjé nagnola. TŰ nam svedoči v-1618. nov. 1-3 dnŰvaj v-Szt. LŰrinci držánoga Žinata napisnik (protokol), v-šterom je zamerkanó, ka je z-„Vizlendavske“, tŰ je z-GjŰrgjavske šlnjojije

„Ja, zdaj že vidiš André ka se ne bojim zaman. Gabriella je gvŰšno kaj na pamet vzéla i ona je pripravna sáma k komandanti iđiti i nás gorizglásiti“.

„Ali ka naj činiva, Suzana?“

„Mi moremo gospŰda Broussona gorizglásiti, ovak va mogla mrŰti.“

„Kaj? GospŰda Broussona gorizglásiti?“ skriči te pek, komi se je mrzilo i je za gnŰsno držao etakšo nevŰrnost. „NŰ te je sram etakše tanáčiti?“

„Jas ga gvŰšno neščem gorizglásiti, ali znáš ti kakšo drŰgo vŰpŰt“, erčŰ Suzána i se znŰva záčne jŰkati, „ali ka si naj začnemo? Mi mo mogli mrŰti!“ RokélámajŰč vu dvojščini je létala gori-doli po hiši. — Te pék si je pa za eden čas nikaj zmisló i erčŰ;

„Jas znam ka naj činimo.“

Suzana je stánola i je želŰla znati, ka za pŰti je najšao njŰni mŰž, ka bi se te približavajŰče nesreče réšila.

„Mi moremo sami z gospŰdom Broussonom gučati“, nadaljáva te pek, „i njemi povŰmo, ka

ostaviti more našo hišo; tak ne bodemo odávci i se tŰ velke nevarnosti réšimo“.

„Istino máš, André! Ali ne čakaj duže“, silila je ta žena. „Što zná či dragŰneri ešče dnes ne pridejo!“

Brousson je eto pogájanje vu svojoj kámri vse čŰo. Vse tŰ njemi je na velikoj nevŰli bilŰ. Či tŰ pék z ženŰv pri tom ostáne, kama de šŰ tŰ on? Vu váraši je nindri nŰ znao za kakšo skrivno mesto, gde bi se lahko skrio, gda pri Favrovi je tŰdi nŰ mogao bidti, ár so tam že soldáki ga večkrát iskali i cŰlo hišo spreglednoli i drŰgi ga je tŰdi nŰ vŰpao gorivzŰti, ár se je vsakši bojao od smrti, z šterov se je te herceg protio onim, ki bi pobegnjenja skrili. Z várašá vŰpobegnŰti je tŰdi nŰ mogao, ár so pri váraški vrátaj preveč pazili. Nikše réšitvi je nŰ najšao, ali činio je to nájbŰgše, ka samo za činiti znao; na Bogá se je zavŰpao i vu njem je iskao trŰšt.

I résan v krátkom časi natŰ, stŰpita te pék i žena njegova k njemi vu to kámro i njemi povŰta svoje želŰnje; ka bi naj njihovo hišo os-

tŭdi nazôči bio Merkatoris Števan hodoški dŭhovnik. Rávnotak v-1640 tom januára 19-tom: držáni Kôveškuti reformátuški žinat se spomenè: ka na „Hodoši nega dŭhovnika“. — V 1654. v Pápi držáni reform. žinat se v-napiski spomené z-Ůri i Kermedínske šinjorije nazôčibodôčega hodoškoga dŭhovnika: Tárkánj Ferenca. V-1681. leta v-Šopróni držáni orsački gjúlèš se spomené z-hodoške bodôče gmajne.

Tak se vidi, ka je dnesdén k-hodoškoj gmajni se držèča Šalovska filia od začétku mao vsigdár verna ostála k-evangeličanskoj cèrkvi i vu reformácije razšŭrjávánja začétki se je k-dolénskoj gmajni držála. Vezdášnja dolénska, dnesdén rim. kath. gmajna je že v-1587. leti tŭdi evangeličanska gmajna bila, štere ešče i dnesdén goristojèčo stáro cèrkev od Sv. Miklóša imenújejo, ali vu onom vrèmeni so jo evangeličanci nŭcali, ár je cèla občina z filiami vréd evang. vere bila.

K-toj gmajni so se držali v-onom vrèmeni: Šalovci, Bŭdinci i Rítkarovci. V toj gmajni je v-1627. leti cèrkevna vizitácija bila, pri šteroj priliki je tožba dána naprè, ka šalovska kapèla 463 ráhnški tértjávti má i ništerni dužnik je že 50 lét dužen. (Dr. Payr Šándor: Prèkdŭnajáska evang. cèrkevna hištorija.) Či je bár té napisek na Šalovce gledôč nevugoden, ár káže verníkov plačila zámŭdnost, ali telko nam gvŭšno svedoči, ka so oni zvôn dolénske vési domà že pred

50-tími létmi kapèlo meli, štero so si okôli 1587. leta dáli zozidati. K-dŭhovnika plačili so tŭdi vu dobroj meri k-coj prihájali, ár je vsáki šalovski seliščar (kmet) i kebel silja dávaao dŭhovniki. Samo li sledi po monošterskoj tórskoj bitki (1664), gda so tórci „Šall váraš“ porobili i pôžgali, od onoga hípa mao je „vsáki seliščar (kmet) pôleg nôve glihinge dávaao pôl kebla pšenice štrihoma, ali pa žita z-vrekom zmerjeno“. V-1627. je Ivánkovič Baláz bio njihov dŭhovnik; 1632. so Geöde Gjŭrija spelali v-dŭhovnikstva čést; v-1646. je Beys (Bajs) bio tam dŭhovnik, ki je odnut na Tišino odišao; v-1649. Bakony Ádám, v-1654. Bencik Matjaš; v-1670. Bucheši Števan so bili dolénski dŭhovniki. Vsi Luthera verníci i kre granice verostŭvájôči bojŭvníci.

Od nasledŭvájôči vrèmenov se je na níkši, znamenitèše vrèdnosti podátkov vretino nemože nameriti. Pretŭžni hípi so bili tè med seboj se svajŭvájôči i rázavlečèči, dvôje féle proteštánušov. Začnola se je prôti-reformácia, silnoga nazápovrnjávánja, pregánjanja, mantránja, mantrnikstva žalostno vrèmen. — Od 1600. lét nasledŭvájôči 200 lét nepretrgnjeno bojŭvanje naši očákov za vero i od vere neodločeno národno slobodščino.

V-1732. so se i eti začnoli cèrkvéo roble-nja túžni časi. Že više obmenjena hodoška stára, dolénska i vnôge evangeličanske i kalavinske cèrkvi so silov vzéte vkrá od naši verevrèli,

tavo. Brousson njidva je proso, ka bi nadale pri njima ostao i njima je razložo njegovo žmetno stávo. Ali bojazan njidva je za glŭpe napravila, či sta ovak bár nè bilá trdoga srdcá, i sta ga nè štela poslŭšati; Brousson je mogao gda je večer grátao híšo ostaviti i dale idti.

Komaj ka je odišao, je že Matješ tam bio; ka bi ga pogledno. Preveč se je razburkao, gda je zvedo, ka se je zgôdilo. Na oči je vrgao svojoj sestri tó sramoto, ár njemi i njegovomi gospodári je preveč na srcè bio Broussona šorš, ali gda je že pomáhati nè mogao, je toga Gospodnovoga slugo na Bože rokè zavŭpao.

Brousson je pa blôdo eden čas gori-doli po vilicaj, ár je nè znao kama bi se naj obrno. Na konci je najšao eden skriven kôt, gde je pár vôr lehko spao. Té se je pá vzeo ískat, či bi na kákše formo lehko z váraša vôdišao. Rávno se je na ednom voglè vu edno drŭgo vilico šteo obrnôti, gde se je z strážov najšao, štera je nočno slŭžbo vršila vu váraši.

„Stoj! Što je?“ se njemi glási naprôti.

„Eden pôrgar z Nimesa!“ odgovori Brousson.

„Ka iščete tak kesno na vilici?“ píta te vodnik.

„K ednomi betežniki so me zvali!“

„Aha! Vi ste eden zdravnik? Pŭstimo ga dečki dale idti!“ erčè te oficir i Brousson je lehko dale šô. Gda je nikakše prilike nè najšao, kak bi mogao z váraša vôpridti, se je pred zôrvov nazájskrio vu prvèši kôt, ka bi se prèk dnèva tam potègno. Tak so minoli dvá ali tri dnèvi, po nočáj je pa vedno priliko iskao, kak bi mogao váraš ostaviti. Končno se njemi je posrečilo poleg ježuitskoga klôštra eden kanáliš nájditi, skoz šteroga je njemi mogôče bilô vô z váraša pobegnôti i odidti.

Njegovi prijáteli Icard i Peyrol, štere je te mládi Favre opomináo, so tak dugo bili skriti pri zavŭpni lŭdi, dokeč se i njima posrečilo Nimeš ostaviti.

Za pár mèscev sledi se je Brousson v v Švájci najšao ž njima, kama je tŭdi njegova familija za njim prišla. Tej trijè moški so pa 26. junija 1684, kak da bi navzôči bili, osodjeni i na senyskom pláci — Nimesa — v kèpi — gorobèšeni.

stári, pobožni očákov. Vu železnom (Vaš) vármegyóvi sta samo dvê vesnici bílé vöodločenivi, gde so si naši evang. prehodniki slobodno cêrkev, šôlo i farof zídali, dühovnika i vučítela meli, šteri je od materé v filio nê smeo idti cêrkevne posle spunjávat: „Nemesőóó i Celldömök vesnici sta bílé na tó vöodločenívi.

Naši verniki so v-Nemesőó, šálovšçarje čestô tüdi v-Celldömök hodili v-cêrkev rêč božo poslúhšat, Kristušovo večérjo vžívat, môč i trôšt zajímat. 49 lét je trpo té položáj. Več dni dúga i teška pôt je bíla tó, ali očákov naši vrélost je nêpoménkala, — vse težkôče so obládali i preživeli. Žolíare, pesmi spévajôč med potúvanjem. Vu kath. vesnice pridôči, so od nji poménšávani, norčárjenje trpeli, ali z-nevkleknjenov vrélostjôv so dale potúvali, naj se z-dühovnov hránov nasitijo i z-dühovnov pítvínov otávijo svoje vcagajôče düše.

Zvöntoga so ešče hodili náimre vogrskoga jezika naši verniki v-bližiše Zala vármegyóvske reformátuške ártikulariške cêrkví božo rêč poslúhšat. V tom vrémení je prišlo v-návado v-našoj krajíni tak zváni domáči hížni boží slúžb držánje, v-šteri je familie oča kotrig dühovnik bio. Svêto písmo je čteo gori i razlagao. Cêla familia je vkúpno popévava i Bogá molíla. Pred 21-tími létmi — zdá že preminôči Tolvaj Peter šálovski verník je mení, eti redov písáteli, notri

pokázao na edno tákšo slovensko božo slúžbo napísani zvêzek z-připravíni pesmami i molítvami.

K-koncovi v-1781-letí je zíšlo slobodščíne vrémen. Blájženoga spômenka II gi Jožef casar je vödao: „Potrplivosti zrendelúvanje“ i tak se je blájženêši vrémenov zorja zasvêtila na kmíčnoj nébí za naše dosta trpêče očáke. Pôleg Trplivosti zrendelúvanja, gde kamči stô familij želé i prosí, tam slobodno cêrkev i šolo postávijo gori, dühovnika i vučítela pozovéjo, či do mogôči z tém hodêče stroške znášati.

Hodoš i filie, teda se ešče esi držéči Domajnuševci z filiami navkúp so tó priliko popadnole, v-gmajno se združile, cêrkví i šóle zídánja dovoljénje so prosile od oblástí. Na dvê letí, v-1783-tjem, augustuša 27-ga so od v-Požoni stojéčega Náместníkstva dovoljénje dôbile i da se je 170 familij naišlo, štere so cêrkví, šole, farofa zídánja, dühovnika i vučítela držánja stroške na sêbe vzelé, se njim je prošnja dovolíla.

Náj prva skrb znôva fundálivane gmajne je bíla bože slúžbe držánje. Rávno letos de 150 létnica držánje prve bože slúžbe hodoške znôva fundálivane evang. gmajne, štero so tak dúga léta stradali i želeli. — Cêrkví so nê meli, vkraj vzéto stáro cêrkev njim je katholíčanska cêrkevna oblást nazádati nê štela, držali so jo tak tam, gde se njim je na tó nájpřipravnéše mesto ponúdílo, držéči se Jezušovi rêči: „Gde se dvá all

IV.

Zdá preskôčimo edno vrémen, približno za dvê letí. Proteštantsko vadlúvanje na Francúskom je vedno bole bílo pregánjano. Skončanje deputácijskoga gjúlêša v Toulusi se je odvrglo i je samo ešče vékše pregánjanje prineslo za sebum, ár po níšterní držélaj, kak; Dauphiné, Vivarais i Languedoc je nemirovnost vövdáríla i tak so bíle za dolipoterénjé trupe posláne. Ti soldáki so se strašno obnášali. Nájbole ešče v Vivaraisi, gde so preveč dosta proteštantov vu peklénskom mantránji i osramotúvanji vmôrili; tak ka je te katholíčanski Intendant D'Agaissean, eden zmêren človek pravítí mogo: tó je gjaja na človečo živino, edno mesárjenje bíló. Vodíteo ti burkajôči v Vivaraisi, eden stári dühovnik, po ímení Home, je po odávánji vu roké ti pregánjarov příšo, kí so ga živoga v kolô strlí. Tüdi v Languedoci se je strašno godílo, ár so gmajnarje, či bár nej oboroženi, ali dônok so tál vzéli pří po deputácijskom gjúlêši zrvnánj Božoj slúžbi. Trupe so od mésta do mésta šle i so te krivíčne štrofale.

Nimes je, — po pobêgi voditelov tí „odločeni“ proteštantov, štere so tí dragónari zámán iskali — dober čas brezi pregánjanja osto i tí „nevôrni“ so se že vúpali, ka so se vse nevôle rêšili, ár so jálno popústíli i záčali kre katholíčancov vozítí. Ali tí dragonari so z Languedoca vsígdár bliže k Nimesi příšli i králeski „Edikt“ — vödáni 30. júlíjuša 1685, po šterom je vsakša proteštantska Boža slúžba prepovêdana bíla vu oní varašáj, gde je eden púšpek bío, — njim je zadosta odkřito zarazmítí dao, ka se v Nimesi za čakátí má, ár je tam tüdi púšpekovo mesto bíló. Tó se je pa vedno bole približávalo.

22. septembra 1685, edne nedéle popôldnévi je čéli Nimes razdraščeni bío. Eden glás se je razšúrjávao, ka Marquis z Montanegre z eden šereg dragonari přóti Nimesi mašêra.

„Čüo si že tí tó?“ píta eden sabô svojega sôseda, ednoga kováča, Jean Olivera, ka vojáki přidejo. Kak de nam koli šlo?

„Žalostno, bogme přidejo Berrot sôseda, škřiple te kováč čemerno. „Čí nebí bílí tē prekléti „nevôrni polítikeri“, kí vedno med Gospod-

trljè v mojem iméni vküper správjio, tam sem jas lüdi.“

Dávid Mihálja, hodoškoga gmajnara gümno je bilô ono mesto, gde so se gmajne prehodní ki k-prvoj božoj slúžbi vküper spravili. Tam se je zglásila prva zahválnosti pesem k-nebeskomi oči: „*Tô je te dèn, šteroga je spravo nam Bôg. Vesélmo se ino se radüjmo na njem!*“ (118. Žolt. 24. v.)

Radosti skuze so tekle z ôči dosta mantráni vernikov. Z-vrêlim srdcom, z moléčimi vústami dičéči Bogá ete slobodščine zahválnosti svétek. — Sledi je Farkaš Franca (Őri Ferenc) škegjen bio pobožnim vernikom bože čésti mesto.

Za krátki čas so si tüdi vu Laky Števana osobi dühovnika zébrali, ki je 1783 novembra prvoga, kak evang dühovnik začno dühovnikstva pozvánje z-ednoga deteta krstščenjom i spelávati znôvaporodjene hodoške evang. gmajne materne knjige. Laky Števana skrbnosti, trüdavnosti mámo hváliti, ka je hodoško gmajno od reforma tuške cêrkvi odvrno i k-evangeliškoj prikapčo ino organizêrao, nadigávo gmajnare, da so se združili i gmajno grüntali. V 1786-tom leti je z-hodoške fare odišao. Kama? Je neznáno. (Dale)

Grêhšen človék se gliha z pijancom; prvi se „káže“ za pobožnoga, drügi se „drži“ za trêznoga.

nom i Baálom plantajo — že bi dávno za orožjé prijéli.“

„Pravico máš, sôséd, samo ka z tém nesmimo preveč glasni bídti,“ ercé te drügi i medtém pazlivo okôli poglédne.

„Kaj, naj dobrovolno dopüstimo naše žene i cêri vu klôstre zaprêti dati, sami sebé pa na gáje odvléčti?“ ercé na dale te kováč. „Jas vsakšemi od tej zverin, šteri skôz moji dvér stôpi, z hamrom razbijem glavô!“

„Bratje!“ kriči eden šôštar od sôsédov, ki je rávno zdá kcoj príšo. „Dragónari so rávno pri varaški vrátaj. Vu zánjji dnévaj so strašno mogli vdérjati. Právjio, ka so lüdstvi žerjávo vôgelje vu roké zvézali; ednomi moškomi so žerjávi loj vu oči kvápili, ka je oslépno; gvúšno merjé v tom.“

„Te zverine!“ vsečè njemi vu rêč te kováč pestnico stískávajôči.

„I ednomi drügomí,“ nadaljáva te šôštar „so pükšeni práh vu vüha sipali i té vužgali.“

„Strašno!“ zakriči te sabô i ešče drügi, ki

VERA*).

(Z-Francuškoga poslála Flisár Irénka, rodjena na Vaneči.)

Gdakoli si domô zmislím,
Vsígdár v-dúhi cêrkev vidím,
Roké na molitev denem
I proti nébi se zglédnem.

Či sem bár puna žalosti,
Gdate tû mam tál v-radosti,
Občútím prav, ka je vera,
Štera mi živlénje pela.

Oh, kak rada sem v-toj veri,
Za štero so nam očáci
Telko mantré pretrepeli,
Pregánjanja vô préstali,
Dokeč so njé slobodščino
I ev'gel'joma istino
Z-krvním bojom obarvali,
Njej stáien fundament djáli.

Bojdi veke blagosloven
Očákov spômenek dičen!

Hvála Bôgi nebeskomi
Ino Síni njegovomi,

*) Z-daleč zemlé nam poslano eto pesmíco v-našem listi čítelom obvéstimo, v-štero je odzgora popisána naše vere vrêla devojka svojega srdcá míslí vlejála i štera med tühinskimi verelüdmí živôča, kako jelen, želé hladne vodé vretino. (Red.)

so se z časom okôli toga pripovedávajôčega šôštra znábrali i jajvkati začnoli.

„Ja, prijátelje, tej so na vse pripravleni“, ercé na dale te šôštar. „Ednomí pávri so glavô med koléna zvézali i té, eden kolek skôz potégnoli i so ga tak kobácali pred sebo, kak edno kruglo. Žene i deklíne so na nájsramotnejšo formo bantüvali; Ja, od toga se guči, ka so vu St. Hipoliti edno málo deklíčko na tak nesrámno bantüvali, ka je mrla.“

„Strašno! Vrajže! Nej človeče! Zverinsko!“ kričijo vsevküper. Žene si záčajo roké tréti i se jôkati. Moški z kmičnim poglédom glédajo eden na drügoga; ka bi naj činoli?

„Nej je nam tó bôgše,“ skriči končno te kováč, „či od orožjá spádnemo, kak pa da bi nás naše porüšene kuče pokopale i da mi te naše njim tápüstili brezí toga, kaj bi próti stanoli?“

„Či bi nás nej tak malo bilô, bi pravico méo,“ ercé premišleno te sabô.

„Kaj, Malo!“ odgovori te kováč v čemeráj razburjeni. „Či se ti za tvoje na smrt mantrati

Ka sta svét' materécérkvi
Ně dopústila zničiti:
Tak, da dnesdén že slobodno
Vu božoj hiži molimo,
Bogá vu dūhi dičimo;
Nebés stezo prav poznamo,
Po šteroj v-nébo pridemo.

Od té vere navdūšena
I vu srdci pobūdjena,
Si dvě rokě vkūper denem,
Molěč se na nébo zglédnem:
— Dáj mi, moj Bôg, tvojga dūha,
Da k-toj veri nebom túha,
Naj znam za njô aldūvati,
Za njé volo kríž znášati,
Ár se li tak mam vūpati
Vu tvoj nebeski dom priditi!

„Delajmo, dokeč je dén...“

Dostakrát sem si premišlavo obri toga, ka bode z našov decov, štera vezdaj gorirastějo brezi toga, ka bi se lahko návčili naše lěpe cerkevne pesmi.

Verske šole zakon ne pozna več. Vu prvéše verske šole hodijo zdá deca drúgoga vadlúvanja túdi. Prvle so vučitelji poleg svetske túdi naše verske pesmi včili.

Zdá pa za volo rázne vere decé nikak nej

mogoče med včenjom včiti túdi verske pesmi. Tista krátka vōrica vu šōli, katera je določena za včenjé verevadiúvanja, je itak premála samo že za razkládanje.

Odkec pa naj vzememo vremen za popěvanje? Kak si naj záto pomagajmo?

Ka bode z našov „popěvajočov gmajnov“ té, gda preminějo one kotrige, štere poznajo naše lěpe cerkevne pesmi ino pridó na njihovo mesto oni mládi, ki zdaj rastějo gori, brezi znánja cerk. pesmi.

Skrb za prišestnost mi je silila pero v roke! Dugo sam si premišlavo, dokeč sam prišo do edne ideje. Mislim, da sam najšao právo pôt, štera pela k etomi cili. Tá pôt je prosta, ne želě drúgo, kak malo lúbězni do vere ino malo trúda. Na Vás sam si mislo, moji mládi kolegi — kántorje!

Dobro znam, ka pri nás vsáki kántor včini svojo dūžnost. Nemamo niti ednoga ně, ki bi zanemárno spuno na njega zavūpano čést. Ali drúgi cajti drúga dela nalágajo nam.

Záto z lúběznostjov se obráčam k našim gosp. kántorom z sleděčov prošnjov:

Naj bi zbráli deco, vsáki vu svojoj gmajni eden dén vu kédni v šolo, ali cérkev, gde bi včili deco na naše lěpe cerk. pesmi. Znam dobro, ka ništerna deca daleč so od cérkvi; ali či so prvle lahko hodili vsáki dén v „versko šolo“,

dáš, lahko napráviš, ali jas nemam volô na tól!“

Na tó je štéo te kováč vu čemeráj oditi. Či se je ednôk svado, se je lahko čakalo od njega, ka v čemeráj ž njegovov strašnov močjov nej samo ednoga buje, tak de se bráno. Ali tó je túdi gvúšno bilô, ka ztém ni svojoj familiji, ni vadlúvanji nede na hasek, ár končno njega dōnok bujejo i srd ti vojákov de po tém samo vékši.

Tak ga je začno te šoštar nagučavati, ki je toga kováča najbogši prijátel bio: „Jean, boj dōnok čeden! Nej si čúo, ka so vojáki že vu váraší? Nika nede pomagalo, či prôtistáneš. Mi je samo razdráždžimo i tē se nam Bôg naj smilúje.“

„Morebidti, ka pravico máš, Anton,“ odgovori te kováč stanovši. Ešče je na dale gučo, ali na ednok so samo v proteštantskoj cérkvi začnoli k Božoj slúžbi zvoniti. Vsakši je občúto, ka se morebidti zdá obslédnjim drží odkrita Boža slúžba vu Nimesi i vsi so se paščili zvoná glási bōgati. Za malo se je vidlo, ka od vsákše

stráni se ti verniki vu cérkev paščijo. Cérkev je bila nakláčeno puna.

Cheyron farar je predgo, eden od ti dvá dūhovnika, šteriva sta z „politikeri“ držala i záto se njima do etimao v Nimesi nikaj nej zgōdilo. Znao je, ka so obslédnjim prišli vkūper i ka de ta cérkev po etom toga na veke zaprēta. On sam je bio navdūšeni i njegova predga je do srcá šla; vsi so bili do dūše genjeni. Ešče oni, ki so k tim „odlōčenim“ slišili, so pozábili, ka je Cheyron do etimao s njihovim protivnikom vlěko i ž njimi držo; tak srčna je bila njegova predga i svedostvo djánje. I na konci je skričo:

„Prvle, ka bi pa z ete predgance na veke doliodišo, vam povém, ka sam vam vedno to istino pravo i nazveščávo. Za volo toga Gospodna zovém za svedoka, pred šteroga mogōče ešče dnes stōpim, ár smrt nam je obri naše gláve. Ali, oh ovce Izraela, štere je on na méne zavūpo, ka naj povém od vás tomi dūševnoma glávnomi pastéri? Či de me pito: Ka si napravo z tvoje črēde? Naj njemi povém: Ona me

zakaj bi zdâ nej lahko v kédni ednok hodili v „versko cérkev“?

Če bi med gosp. kántorom eden ali drúgi na delaven dên zaposlen bio, náj bi se včenjê vršilo v nedelo.

Od samoga sebe se razmi, ka moje predláganje je samo za one gospode kántore, ki nemajo mogoče drúge poti k etomi cíli.

Záto prosim gospode kántore, náj ne šajnálivajo vu kédni edno ali dvê vóri. Zahválnost za trúd od stráni decé, poštvánje od stráni starišov ino dár Nebeskoga Očé nigdár vôneostáne. — *Eden prvêši kántor-vučitel.*

Misli.

Kak evangeličanec sam náj obrvim človek; kak človek sam náj obrvim evangeličanec.

* *

Z vüst lahko mrzeo ino topeo lüft püstim; prispodobno lahko molimo ino preklinjamo.

* *

Či dobro včínimo, se hválimo, či pa grehšimo — mučimo; në je to preobrnjeno?

* *

Tôvaj po „noči“ kráadne, po dnévi spi. Grehšnik po „dnévi“ grehši, po noči spi.

Materinski dên.

Preminôčo nedelo, májuša 14-ga je držáni materinski dên. Tô je spômenek, ali si svétek materinskoga dnéva, šteri se vsáko leto záto drží, naj se spomenémo z-naše dráge materé i v-srdci brezi vse drúge skrbi ponôvimo i premišlávamo si na ona dobra, štera so naše míle matere činile i činijo z-svojov decôv.

Oh materé vernost, — globsa je, kak môrje
I njéna lúbézen višiša od nébe;
Prepadni se néba, zemla nas zasipli,
Oh lübléna mati! Ti si i tam z-nami.

Srečni ste, kí ešče mater v-žítki máte,
Kúšújte njé roké, v-poštenjé jo držte;
Blagoslávajte jo, šterim je že v-zemli,
Ár se ona i tam v-grôbi za vás molí!

(Šántha Károly.)

Vído sem „*Mater dolorosa*“ (Materé bolezen kázajôčo sliko, kêp), štero je najlepši človeči simbolum, ár njega mísel vso materno bolezen i trplénje káže i záto je pun díke i svéti. I vsáka mati je edna-edna: „*Mater dolorosa*“!

Materinski dên je në samo dobrôte, nego túdi z-ednim bolezní posvetšeni dên. Materé visíko poštvánje je od vekívekoma svéto bílô, ár je človek vu vsákóm vrémeni občúto mater-sko lúbézen i njé gorialdúvanje.

je ostávila? Ah priségnite mi, ka vi Gospodni Jezus Kristuši vórni ostánete!“

„Priségamo!“ kriči celo správišče jôčič i roké prôti nébi zdignovši.

Preveč navdúšeni so šli ti lüdjé domô. Med njimi je bio túdi eden mládi človek i edna mláda deklina, šteriva sta si preveč dosta zgučávála.

„Či bi mama eto Božo slúžbo doživéla!“ erčé ta deklina z skuznatnimi očámi, „bi se preveč radúvála!“

„Tô je istina, Lizika,“ odgovori te mladénc. „Ali vu méra domovini je bôgše, kak pa eti na zemli. Jas se bojím, kaj bi naša radost krátka bila.“

„Zakaj, Pierre?“ pita ta deklina.

„Tô je nikaj drúgoga,“ erčé njéj brat, „eti vu cérkvi med verebrati vadlúvati Gospon Jezúša, kak pa pred Marquis Montanegreom med vojáki. Vu krátkom, mogôče ešče vütro se pokáže, ka je pšenica i ka so pléve.“

Te mladénc si je záčao premišlávati i ta deklina je túdi brezi réči šla ž njím. Končno na nôvo erčé: „Lizika, ti ešče dnes ostáviš Nimeš!“

„Jas, ostaviti Nimeš?“ erčé ta deklina čüdüvajôc. „Kama pa naj idem?“

„V Šájcl!“ erčé Pierre mirovno.

„I ti Pierre?“ ga pita sestra.

„Jas eti ostánem! Jas nemrem vadlúvanje i brate moje zdâ vu nevôli ostaviti.“

„Te jas túdi ne idem, Pierre!“ odgovori ta sestra i ga za rokô primle, tak da bi ga nej šte-la več od sebe pústiti. „Jas nemam od mamine smrti nikoga zvôn tébe, Pierre, ne želi mi, kaj bi te ostávila. Gde boš ti, tam bom i jas túdi.“

Pierre je eden čas poslúšo i té je nadaljá-vao: „Jas nemam méra, či te eti pústim. Zmisli si samo na sramotno prisiljávánje, štero vojáki déljajo pri oni hišaj, kama so kvartérani. Túdi mí dobímo vojáke i tebé túdi bantúvali bodejo, i té te jas ne bom mogo brániti.“

Lizika je bléda postánola i se záčala vu téli trôsiti.

„Končno,“ erčé kcoj Pierre, „ti ne ostáne drúgo; ali katholičanska postánoti, ali . . .“

„Tô ne včíním nigdár,“ vsečé na tô ta deklina.

(Dale.)

Mati je ona osoba, štera vsigdár dáva, — dète, ono samo jemlé. Pòleg edne zhodne pripovèsti blájženo jedino li on vmerjé, ki do svoje smrti vsigdár deci samo dati má i nesrečen je tisti, šteroga na starost deca hránijo. — Mati za deco živé i za njé volo jeste. Njé žitek je nepretrgnjena slúžba za svoje decé.

Nega tak velikoga poštvúvanja, štero bi zadosta bilò za matersko lúbéznost i skrbnost. Pri zhodni národaj, štere mi za barbáre mámo šegò držati, je dosta globša mater lúbézen i poštvúvanje, kak pri záhodni, kulturni i krivoga morála, materiálnost zgánjajòči europancaj. Pa se mi radi z krštvánstvom preštmávamo, one pa z-poganstvom zamelávamo i norčárímo. Bogme je zadosta žalostno, kaj prinás z-nájgnúsněšim preklinjanjem, z-rúžnim govorěnjem prikapčěnim nepoštvúvanjem, z nepristojním, sramotním znášanjem žalostlivo, bláznijo i zametávajo ništerni otroci svoje materé. Kak túžno, kak nekrštvánsko delo je, da nagòsti moremo kebzúvati, ka ništerna deca svoje obstarane stariše nakeliko odúrváva, razláča, zametáva, v-sváji i v-tožbi stojí žnjími, nezmisli si na tò, ka svét nē stariše, nego njò obsòdi i kak teški račun bode ednòk dávala pred vseznajòčim nebeskim sodcom. Tak se vidi, da bi nikša betežna nágibnost vodila i ládala vu národaj, naj to nájbole svéto oskrúnijo i blátijo. — Bogà preklinjanje so níгда z-smrtnov kaštigov kaštigali, toga vrěden bi bio on sin, ona či tñdi, šteri kunéjo i nepoštvúje svoje materé.

Edna francúška hercegojca, štere deca i vnúki so njé zadosta skrbí správlali, kak čedna ženska je právla, ka je *vsáka matí siròta i mlílvánja vrědna, ár vsáka skrb, baje, decě žítka vsa trplěnja, zmenkanja i bína je njěnoga trápa-jòčěga srdcá bremen.*

Či se je že tá hercegojca za nesrečno držála záto, ka je mati, za kakšo má sebě držati edna sirotna mati, ár nemre svojoj deci to nájbole potřěbno i dobro spraviti?!

I kelko mater jeste, štere ni záloša krúha nemrejo svojoj deci dati. Matere, štere so žitek dalé i žitek želějo obarvati, štere bi svoj žitek srdcá aldúvale gori, naj svojega poroda žitek obarjejo.

Na tákše matere si zmislímo na materski dén. Té dén je siromaštva, nevòle, sùkešine, nájvėkšěga samogasebė gorialdúvanja svėti dén. Šteroga imé či je glih nē z-rdėčímí literami vu

kalendariji oznanjeni, dónok pa svėtešnji dén more bidti. Dobrotivnosti, dobro činěnja lúdi i dűš rešítela svėtek má bidti.

Na materski dén se spòmeni vsáki z-svoje, lastivne materé. Spòmeni se z-oni vnogi dobròt, z-oni nezračúnani svekli nòči, v-šteri je ober tēbe verostúvala, tebi prikázala i z tebom činila. Pašči se na pomòč bidti vu sùkešini bodòčím materam. Či boš tak činio, teda tak bodeš čúto, ka vse tò svojoj materi činíš i njej brišěš dolí z òči britke skužě. Tak bode materinski dén bláženi dēa i mír dávajòči svėtek! F. J.

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Tí pa, Gospodín Bóg, si milostiven i smileni i dugotrplívi, velike dobròte i vernosti.“ (Zolt. 86, 15)

Moravci. Apríla 23 ga je lěpi dén zhájao na moravsko faro. Toga dněva je bila konfirmacija decé. Konfirmalívani je bilo 19 decé, 6 dečkov i 13 deklíc. Pri etoj prilíki so tñdi deca živela z Kristušovov sv. večérjov pred òčmi cèle gmáne. Deca so že pri včěnjě velko navdűšěnost pokázala i pred cėlov gmánov so lepò posvedočila, ka dobro poznajo glávna včěnjá sv. vere naše evang. krštvánске. — I náj se deca vu njihovom cėlom žítki nespozábijo z toga njihovoga lěpoga dněva, za toga volo jí je moravsko evang. žensko drűštvo i gmána z lěpími spòmenka listami i z Nòvim Zákonom obdarúvala. Puna je bila cėrkev pri toj prilíki — Po konfirmácíji so deca pozvána bila na obed k šolskomi upraviteli i kántori moravske fare, g. Škalič Dežòji.

Turobni glási iz Gornje Slávečke ev. fare. Ostavile ste nás zádñji mēsec: Márc. 23-ga vd. Makovec Ana, roj. Bokán iz Svėtoga Jürja vu 88 leti starosti i Celec Marija, roj. Šerúga z Dol. Slaveč vu 55 leti starosti. — Naj máta etívi vòpreminòčíví sladtek grobski sěn i bláženo goristaněnje! Tí nazájostánjeni naj si počínějo vu Božem ravnanji! Naskori na páviděnje!

Gornja Sláveča. Po zlátoj knígi so darúvali na našo cėrkev sleděči: Prosič Oskár z tův. Boreča 20 D, Gaberšek Franc, fin. podpredgledník z tův. Kuzma 30 D, Sapáč Štefan z tův. Stári Beznovci 20 D, Siníc Koloman z tův. Stári Beznovci 20 D, Lepoša Ivan z tův. Polana 20 D, Pavel Koloman z tův. Polana 20 D, Kočar Marija Sotina 20 Din. — Hvála za té lěpe dáre

tím darovníkom! Prosimo nadale dáre na cérkev! — *Kováts düh.*

Apače. Na našem komaj več kak edno leto starom brútví se je ti grobov ôsma gomila zdignola. 31. marca 1933, smo na večni počinek tásprevodili z Ščávnice Bánfi Jožef 71 lét staroga starca. Pokojni so se velikomi poštvánji radúvali med nami. Z lépim táljemánjem brezi rázločka na verovadlúvanje i národnost se je vršo sprèvod, na šterom sta L. c. Goschenhoffer radgonski farar i Kerčmár Zoltán predgar držala žalni govor i slobôd. Boží mér naj bode z tím pokojnim!

Konfirmácija na Gor. Sláveči. Aprila 23. ga, na Bêlo nedelo, je bila letošnja ôsvetna konfirmácija decé v Gor. Slavečkôj cérkvi. Konfirmálivani je bilô i živelô obprvim z Kristušovov sv. večérjov 52 decé, 29 dečkov i 23 deklíc. Dühovník so pôleg Epišt. I. Jánoša 2, 24—28. pozdrávlali tó deco. So njim pripovedévali, ka njim na pamet pride, kak so ednôk oni stáli pri sv. oltári, kak zdâ tá deca, živôči obprvim z sv. večérjov Gospodnovov. Ali od tistoga dnéva je že dosta vrémena dojpreteklo, z kém bole se približávamo k-dnévaj naše starosti, z-tém bole previdimo i spoznamo, ka li nedužnost i srčna čistôča obarjeta vu nami vezdášnji i večer mir. So prosili, naj ostánejo tá deca vu Jezusi i vu Jezušovoj čistoj vóri i naj lúbijo i poštvújejo vse lúdi tak, kak so se z sv. návuka navčili i kak je Jezuš példo nihao nam, ali ober vsega naj ostánejo vu vsákôm vrémeni vu našoj evangeličanskoj vóri, štero so spoznali. Jezus naj bode toj deci vse, tak vu žitki, kak vu smrti njihovoj, Jezúša čista vóra naj spreovája njih prék vu tisto jakšo domovino, kama je On gori šô nam vsém mesto správlat. — Deca so naprédáli Lutherov žítek i so lépe pripravne veršúše pravli. Naj té lépi dén tak deci, kak roditelom nepozábleni ostáne! Konfirmandúške so dôbili lépe spôménka liste. Konfirmandúške so aldúvali toga hipa na našo cérkev 153 Din. Po božoj slúžbi je offert. držáno na G. A. društvo, notri je prišlo 30'50 Din. Gor. Slavečka nôva cérkev je z-verníkmi nabitô puna bila té hip. Dosta verníkov je prišlo z-sôsédni far túdi glédat ete lépi, né vsákdenéšnji ôsvetek.

Dári na Dijaški dom. Z-Pertoča g. Obâl Jenô mlínar so dva pinta tikvenoga olíja, z Puconec Kúhar Franc (Bencak) 10 D, Kováts Franc trg. Puconci 50 D, Melín Števan Bodonci 25 D. darúvali. Srdčna hvála. — Z-Binkovec (Štajarsko) Marija Svétec je na nesprhlívi vènc na svoje v-

Šálovci vu Bôgi vöpreminôče sestré Svétec Eve spômének na dijaški dom 50 dinárov darúvala. Pobožnoj daritelkinji želêmo Boží blagoslov, toj preminôčoj pa mlroven počinek do pávidènja.

Na Dúševnoga lista goridržanje so gospà Báčojca z-Sobote 10 dinárov, g. Kováts Števan senior 100 dinárov, Szapács Jánoš Lemerje 10 din, Zrinski Števan Moščanci 2 din, Kováts Franc trg. Puconci 50 din, Melín Štefan Bodonci 25 din darúvali. Topla hvála pobožnim daritelom!

Gornja Sláveča. Našo nôvo cérkev so gor. slavečke vrle deklíné znôvič goriokinčale, kak vsáko leto tó včínijo tákšga hipa pred svétkami. Z tém so Bôgi i našim verníkom prijétno delo včínile i példo pokazale deklínám zvônski vesnic, naj drúgoč ône túdi hitijo z djánjom posvedočiti, ka lúbijo svojo vero i prebíválišče híže Bože!

Turobni glási. Odgovornoga reditela Dúševnoga lista, Flisár Jánoša, skrbníka Diačkoga Dôma, je pálik prevelika žalost doségnola. Aprila 19 ga je nanágli mrô njihov jedini vnúk, ml. Šárkány Franc, ki bi za edno malo vönavčeni zdrávník meo bídti. — Áprila 27 ga se je rěšo vse zemelske nevôle Külich Šándor kmet v Pužavci, star 55 lét. Pretrpo je grozností svetovne bojne i mantre rusoskoga vlovleníkstva. Pužavski ogengásilcov načelnik je bio. — Nezgovoren vdárec je doségno Rumič Jôzefa v Morávci, ki je máj. 7 ga zgúba svojo verno túvárišico, roj. Lipič Ano, staro 40 lét. — Naj májo eti vöpreminôči sladtek grobski sên i bíženo gorstanènje!

Pôšta. H. D. Tíština. Vaša pisma i objáve smo prejéli, ali Vašega želènja nemoremo spúniti, ár vu našem verskom listi neščemo nikoga zbantúvati; celô da Vi poprèk dosta svoji veredománji ščéte naednôk obsôditi. Nikaj pa ese zamerkamô. Rësan edno návékše vardèvanje za nás je tó, či od drúgi lúdi moremo trpeti. Ali jeli je nam né pokazao sveklo példo na tó Jezúš? Nedúžno i dônok je trpo vsa dobrovolno. Znás pa véndar ni eden netrpi sploh nedúžno. K-tem bole znájmo múčati i vu znánosti svoje nedúžnosti na tisto gledôč, z kém nas razláčajo, molíti se za naše ošpotávce. Eto edno pa nepozábté: či eden evangeličanec med drúgimi verníkmi živé, té posebno vse more doprínesti, naj tam svojemi vadlúvanji čast správi. Na stráži je, záto od njegove vernosti dosta visí. Példa je, na štero bi se vnôgi radi zglédnoli ino jo nasledúvali. Či so naši evangeličáni — kak

pišete — nê tak pobožni i vorni, trbelo bi Vam večkrat med njê idti, žnjimi biblijske vore držati i je tak povodjavati k-vékšoj pobožnosti i k lepšemi krstšanskomi živilênji. Či naši verniki nehodijo tak radi vu cêrkev: dajte njim priliko, da se z Vami lahko sréčajo večkrat po nedelaj, da skupno bodte šli vu našo cêrkev. Tô vlečêca pelda bode i z takšim oponášanjem náježê i zasílno zaštopate vřsta vaši ogrizávcov. Z ve-rebratinskov lúbéznostjov. (Red.)

Rázločna vadlúvávja. Glávna i nájbole razšúrjena vadlúvávja so: 1) krstšansko, 2) židovsko, 3) mohamedánsko i 4) pogansko. Židovov je dnesdén na cêloj zemli 12 milio. Z krsišanov je 273 milio rim. katolikov, 120 milio pravoslavov i 177 milio protestantov. Mohamedánov je 240 milio i poganov vsevkúp ešče 820 milio. Tak je krstšanov vsevkúp 570 milionov, nêkrstšanov pa 1072 miliona. Z vsê prebiválcov svêta je do etímao tak že eden dober trétjítai krstšanski.

Dári na D.-Lendavsko evang. cêrkev.

Hodoška gmajna — vês Hodoš: N. N. 35 D; Heiner Géza düh., Vêrteš Aladár vučit., 15—15 D; Ábrahám Vilmoš, Fenjveš Károl vkop. vučit., Eöry Jenő kurátor, Peilschmidt Józef, Kerčmár Mihál, Jonáš N., Bakoš Józef 10—10 D; Könje Ferenc, Šimon Vince, Sočák Peter, Dávid Šándor, Sakonji Mári, Breskoč Lajošova, Rösler Józef, Kerčmár Štefan, Laco Mihál, Laco Gábor, Román Dániel, Ábrahám Dežó, Orban Lajoš 5 5 D; Ábrahám Jánoš 6 D; Kerčmár Mihál, Román Gábor, Könje Lajoš, Balla Jánoš, Vapa Julija carinik, Šebek Šándor 4—4 D; Ábrahám Šándor, Kerčmár Ivan, Könje Gjula, Ábrahám Ernő, Koller Károl, Ábrahám Ferenc, Tamaška György, Ábrahám Šándor 3—3 D; Kerčmár Sidi, Könje Mihál, Žoldoš Jožef, Forján Józef, Toth Gáborova, Eöry Géza, Laco Irén, Ábrahám Sidi, Nagy Farkaš, Šebek Jenő, Péntek Mihál, Könje Endre, N. N., Avaš Józef, Šebek Kálmán, Ábrahám Lajoš, Ábrahám Šándor (Gjura) 2—2 D; Šanca Šándor, Róka Gjula, Dávid Józef, Krajcár Šándor, Páthi Lajoš, Könje Árpád, Kardoš Józef, Dávid Kálmán, Kocán Józef, Jeneše Dániel 1—1 Din.

Vsevkúper 345 Din. — Pobéráča sta bilá Eöry Jenő i Peilschmidt Józef.

Vês Šálovci: Makári Aladár vučit. 50 D; Šalovska fil. gmajna 12 D; Krajcár Mária (Budinci), Tibola Ana (V. Dolenci), Varga Julija, Števančec Rudolf r. k. vučit., Tolvaj Jánoš (4),

Tolvaj Józef (3), Berke Károl 10—10 D; Barbarič Ádám 6 D; Berke Fána 88, Svétec Miklós (84) 5—5 D; Lepoša György (95), Dávid Vogel (57) 4 4 D; Herceg Vice, Berke Józef (132), Ábrahám Jánoš (9), Ábrahám Miklós, Lepoša Ana (92), Lepoša Marija (87) 2—2 Din.

Vsevkúper 170 Din. Pobéráč Ábrahám Józef.

Vês Krplivnik: Lukáč Peter, Hári Ferenc 5—5 D; Büki Gjula 3 D; Jeneše Lajoš, Kováč Ferenc 2—2 D; Balog Bálint 1 D. — Vsevkúper 18 Din. Pobéráča Lukáč Peter i Könje Géza.

V Hodoškoj máloj gmajni je tak vsevkúper 533 Din. lúbézni dárov prišlo vkúper na našo cêrkev. Gospodin Bóg naj stókrátim blagoslovom povrne trúd vřlim pobéráčom i dobrodúšnim daritelom!

SK.

XIII. Alfonza dvorski pop i spovedávajóči oča je ostavo rimsko cêrkev, naj Kristušovoga evangelioma glasitel bude, med vöodselenimi španjolskimi domovinčarmi svoji.

11,886,220 falátov Biblije, dotično Növoga Zákona je razširilo po cêlom svêti v 1932-tom Angleško i Zvünešnje Biblijsko Drúštvo. Sedem i pô milio falátov je razširilo tisti 1150 kolportórov, šteri vnogokrat med najvêkšimi težavami delajo, vnogokrat na sploh neobhodjeni prestoraj. Eden ž nji je med tibetičarmi delao prêk 3 mêsécov, truc, ka je v Tibet prepovêdano notristópiti. Več ji je hodilo vu Marokki, Australiji, v Španjolskom orsági, — gde od revolucije mao dosta vékšo gibajóčo slobodščino májo. Li Rusija je sploh zaprêta za eto delo.

Francúzkiorság. Nê dávno je mró v Parisi Bach Henrik, púšpek francuski evangeličanov. Vu Franciji dnes 370,000 evangeličanov jeste. Tô je vsegaveč malo med dosta milio katoličanami, záto je težko gorinájdti našim tam si krúh iskajočim delavcom evang. cêrkev, gde bi z krúhom za dúšo svojo túdi lahko živeli.

To slednje želênje.

Milika je preveč obetežála. Zdravnik je goridao vřpanje, ka bi jo od smrti rešiti mogo i je tim roditelom ovado, ka njihova či že samo krátek čas má za živeti. Krátek čas, po šterom de ostaviti mogla svoje roditelje, štere

Sprotolêšnje vráčenjé.

Človeče tēlo trbē od časa do časa očistiti od nepotrēbni, tēli škodlivi dugovánj. **Nōve, oživávjōče** mōči njemi trbē dati, naj ga zdravoga i žilavoga činimo. Za tō je nájbole **prípravnjēše**, tēlo z „Planinka“ zdravilnim čajom vráčiti, šteri je z nájbōgšega planinskoga cvetja napravleni. Edno dugolētno probanje nam svedoči, ka je „Planinka“ zdravilni čaj, šteri vu sebi má dobra i vōzprobana na zdrávje hasnovita vrástva, je nájbogāi i jedini regulátor za čiščenje i ponovljenje krvi. „Planinka“ zdravilni čaj poníčuje betega klice (bacile), precedi krv i jo čini, ka ona lahko težé po žilaj i vráči cēlo tēlo. Edno sprotolēšnje vráčenjā od 6 12 kednov je zvōnrédnoga náshaja i tō brezi vsáke ne-

varnosti, pri vsē sledēči betegaj, kak pri: slabošči želōdca i nerédnoga čiščenja črēv, razbolēnji mehēra i hemoroida, pri slabošči tēla, pri slabošči i obolēnji srcā, za betēžna jētra, za nervōznost i živčenom betēgi.

„Planinka“ zdravilni čaj pokrepúje apetit i je zvōnrédno hasnoviti na plūča.

Prosíte v apotekaj i v drogerijaj samo právi „Planinka“ zdravilni čaj, šteri se ne odáva odprēto, nego samo v origináino plombirani zavítkaj za 20. - Din., z eti označenim zagovornim znákom i z iménom delajōče firme:

Lekarna Mr. Ph. L. BAHOVEC, Ljubljana 3.

štera pošila po pošti: 4 pake za 70 D, 8 pakov za 140 D, 12 pakov za 190 D.

Reg. br. 1. 349. od 6/VII. 1932.

tak preveč lúbila i vse ka njē je k srci bilō pri-raščeno; prijátelce, hišo, ográček i. t. d. Tō je preveč dreséino i vi te si zagvūšno mislili, ka bi njē nē bilō slobōdno ovaditi, ka nega za njō več pomōči, ka de v krátkom mrēti mogla. Ali Milika je znála vse i či bár ka je ešče samo 14 lét bila stara, se je nē bojála smrti, nē, radūvala se je na to bōgšo i lepšo domovino tam na visini, gde k Jezusi lahko pride. Njena mati, ki je sáma edna vučenica Jezusova bila, jo je pri cájti k Njemi pripelala, k Jezusi, grēšnikov odkúpiteli i sta se obē veselile, ka se pri Jezusi pávkūpnájdete. Ali eden je tō veselje nē zarazmo i je nē vzēo tál vu njem. I tē je Milike oča bio. On se je vedno na strán držao, či je mati z Milikov sv. pismo čtēla, ali sta pobožne pesmi popēvale. Njemi je vadiūvanje i Boža rēč nē povōli bila. Ali gda je Milika vedno bole slaba gratšūvala i po doktora rečāj de naskori mrēti mogla, ga je za preveč nesrečnoga činilo.

Na eden večar je to dolzahájajōče sunce lepše sijalo, kak je pa drūgōč navádo melo na Milike betēžno postelo.

Mati njēna je pri posteli sedēla, ár je ta

deklīčka tē dén preveč trpēla od betēga. Obinōla je to čēr i je z vsōv lúbēznostjōv poskūsila to trpēčo deklino spomiriti i trōštati. Ali tō so nē telovne bolečine bilē, štere so jo na telko mantrále, ka je naednōk samo z bojznostjōv napúnjena goriskričala: „O, papa, papa, či bi te jas ednōk moliti čūla, tē bi z veseljom mrla!“

Nišče je nē vzēo na pamet, ka so se dveri na hiši tiho goriodprle i ka je te oča že dober čas za dverami poslūššao. Te z stráhom napunjēni glás njegove lúbēne čēri njemi je do srdcā prišao; nē se je mogao na duže zadržávati. Ka so prošnje njegove ženē nē mogle doprinesiti, tō je napravo Bōg, po glási toga mérajōčega deteta.

Emilije želēnje se je spunilo i za edno pár minut sledi je vu blájženom občūtēnji zaprla doli oči svoje na večni sen i dūšica se njē pa próti nébi zdignola. Tūdi oče molitev se je poslūhnola, najšo je Jezusa za svojega Zveličitela i tēdva obá roditela sta potrōštaniva čakala na ono vrēmen, gda se pá vsi trijē pri Jezusi gorinájdejo, gde se njim nede trbelo nigdār več lōčiti.

Silvānus.